

Kommunstyrelsen

2025-02-14

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-01314

Avveckling Igelboda skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen beslutar att avveckla Igelboda skola tillhörande Saltsjöbadens rektorsområde. Avveckling sker med sista dag för verksamheten vid utgången av vårterminen 2025.

Sammanfattning av ärendet

Igelboda skola, som har kapacitet för cirka 500 elever, har idag 101 elever från förskoleklass till åk 6. Antalet elever har stadigt minskat de senaste åren. Endast 10 elever har sökt till förskoleklass i det senaste skolvalet och skolledningen räknar med max 93 elever på skolan till höstterminen 2025.

Igelboda skola har gått med ett negativt resultat under flera år. Det är svårt att få till en verksamhet med ekonomi i balans och hög kvalitet då elevantalet är lågt i förhållande till skolans kapacitet, lokalernas beskaffenhet och skolans organisation. Det går inte att ställa av lokaler så att de passar verksamhetens behov då reglerna för avställning inte tillåter det. Sett till antalet elever och hur lokalerna kan utnyttjas är det inte möjligt att få ekonomin i balans.

Välfärd skola arbetar strategiskt med kapacitetsplaner. I dessa framgår att Välfärd skola har en demografisk verklighet att förhålla sig till och det är av stor vikt att planeringen av förskolor och skolor ligger i fas med denna verklighet. Att ha en ekonomi i balans och samtidigt skapa en organisation som klarar av omställningar är avgörande för framtiden.

Den senaste befolkningsprognosen visar att om efterfrågan på skolplatser i kommundelen ligger kvar på samma nivå som idag kommer det att finnas ett överskott på cirka 500 platser fram till 2040.

Konsekvensanalyser har genomförts för barn-, medarbetare och vårdnadshavare.

Förslag till beslut är att kommunstyrelsen avvecklar Igelboda skola med sista dag för verksamheten vid utgången av vårterminen 2025.

Ärendet

Igelboda skola ligger mitt i centrala Saltsjöbaden. Igelboda skola byggdes på 1950-talet och tillhör idag Saltsjöbadens rektorsområde. Övriga enheter som ingår i rektorsområdet är Neglinge skola (F-6), Saltsjöbadens samskola (F-9), Vårgårdets förskola, Berguddens förskola, Fiskarhöjdens förskola, Gläntans förskola, Igelboda förskola samt Krabbans förskola.

Igelboda skola, som har kapacitet för cirka 500 elever, har idag 101 elever från förskoleklass till åk 6. Det är svårt att få till en verksamhet med ekonomi i balans och hög kvalitet då elevantalet är lågt i förhållande till skolans kapacitet, lokalernas beskaffenhet och skolans organisation. Det går inte att ställa av lokaler så att de passar verksamhetens behov då reglerna för avställning inte tillåter det.

Sökmönster till skolan

Antalet elever har stadigt minskat de senaste åren, se tabell nedan. Efterfrågan på att börja i förskoleklass på Igelboda skola är låg. Endast 10 elever har valt skolan till höstterminen 2025 i det senaste skolvalet. Det är 16 elever som slutar åk 6 till hösten 2025. Det är även ett antal elever som kommer söka till resursskola. Skolledningen räknar med max 93 elever (i bästa fall) till höstterminen 2025.

Årskurs	Elevantal mars-04	Prognos ht-25
F-klass	17	10
Åk 1	16	17
Åk 2	9	16
Åk 3	21	8
Åk 4	7	20
Åk 5	16	7
Åk 6	15	15
	101	93

Elevantal historiskt Anmält till SCB	Antal
2020/2021	304
2021/2022	182
2022/2023	138
2023/2024	124
2024/2025	101
Prel. ht 2025/2026	93

Medarbetare

Det arbetar totalt i tid 19,65 heltidsanställda på Igelboda skola, inklusive intendent och kökspersonal. Det är tillsvidareanställda som kommer att ingå i Valfärd skolas hantering av medarbetare framåt.

Aktiviteter

Under åren som gått har skolan genomfört en rad olika insatser för att attrahera nya elever. Det har tagits fram olika informationsfoldrar till hushållen och filmer om skolan,

det har genomförts föräldramöten, arrangerats öppna hus, grillkvällar och utställningar. Tyvärr har insatserna inte bidragit till en ökning av antalet sökande.

Alternativa skolor

Det råder en stor konkurrens om eleverna då det finns ett antal skolaktörer som bedriver skola F-6 i området.

Välfärd skola ser även att alla elever på Igelboda skola kan erbjudas plats på Saltsjöbadens samskola.

Befolkningsprognos

Vägledande principer från kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutade den 16 dec 2024 (Dnr: KFKS-2024-00578) att anta ett antal vägledande principer för det fortsatta arbetet med att utreda och hantera konsekvenserna av 2024 års befolkningsprognos.

- *Verksamhetslokaler som inte nyttjas fullt ut ska i så hög utsträckning som möjligt fyllas med annan verksamhet.*
- *Nyttjandet av verksamhetslokaler ska, inför att hyreskontrakt löper ut, ses över i syfte att möjliggöra samllokalisering av verksamheter.*
- *Det fria skolvalet ska vara vägledande vid avveckling av kommunala skolor.*
- *Kommunen ska bygga där det finns behov och ekonomiska förutsättningar.*

I Välfärd skolas underlag till tjänsteskrivelsen (Bilaga 2) redovisas en samlad analys av den nya befolkningsprognosen uppdelad per rektorsområde samt efter verksamhet förskola och skola. Analysen visar att det kommer att finnas en överkapacitet av platser inom flera rektorsområden under flera år framåt om alla platser kvarstår. Planerade och beslutade nya platser samt planerade men inte beslutade nya platser spelar in i resultatet av analysen. I förhållande till befolkningsprognosen 2023 visar den nya befolkningsprognosen att det förväntas bli färre barn i samtliga åldersgrupperna 0–5 år, 6–12 år samt 13–15 år. Detta kommer att påverka alla områden men på olika sätt. Den förändrade prognosen på volym påverkar hela Välfärd skolas organisation och ekonomi. Detta gäller både på kort och lång sikt.¹

I tabellerna nedan visar prognosen att området Fisksätra/Saltsjöbaden minskar i barnantal (1–5 år samt 6–15 år) fram till 2040.

¹ Bilaga 2 Dnr: KFKS-2024-00578

BEFOLKNINGSPROGNOS PER ÅLDER NACKA

13-15 år

Tabell 3 Folkmängd 2023, 2030 och 2040 samt förändring jämfört med 2023, redovisat efter delområde. Ålder 1–5 år.

	Folkmängd 1–5 år			Förändring jämfört med år 2023			
				Antal personer		Procent	
	2023	2030	2040	2030	2040	2030	2040
Sicklaön	2 540	2 790	3 320	250	780	10%	31%
Boo	2 370	2 460	2 690	80	310	4%	13%
Fisksätra/ Saltsjöbaden	1 120	1 050	1 110	-70	-10	-7%	-1%
Älta	910	850	1 130	-60	220	-7%	24%
Totalt	6 960	7 150	8 250	200	1 300	3%	19%

Uppgifter i absoluta tal har avrundats till närmaste 10-tal. I totalen ingår personer som är restfördä/på församlingen skrivna.

Tabell 4 Folkmängd 2023, 2030 och 2040 samt förändring jämfört med 2023, redovisat efter delområde. Ålder 6–15 år

	Folkmängd 6–15 år			Förändring jämfört med år 2023			
				Antal personer		Procent	
	2023	2030	2040	2030	2040	2030	2040
Sicklaön	4 450	5 060	5 810	620	1 360	14%	31%
Boo	5 820	5 660	6 100	-160	280	-3%	5%
Fisksätra/ Saltsjöbaden	2 590	2 440	2 480	-150	-110	-6%	-4%
Älta	2 400	2 110	2 320	-290	-80	-12%	-3%
Totalt	15 280	15 300	16 730	20	1 450	0%	9%

Uppgifter i absoluta tal har avrundats till närmaste 10-tal. I totalen ingår personer som är restfördä/på församlingen skrivna.

Utifrån befolkningsprognosen gör Valfärd skola bedömningen att skolplatser behöver avvecklas och att lokalbeståndet behöver förändras.

Prognoser: Från Valfärd skolas affärsplan 2025

Grundskola Fisksätra och Saltsjöbaden: Överkapacitet i området F-6

Antalet elever i åldern 6–12 år i Fisksätra och Saltsjöbadens kommun del förväntas minska fram till 2040, se tabell nedan från Swecos rapport från 2024.

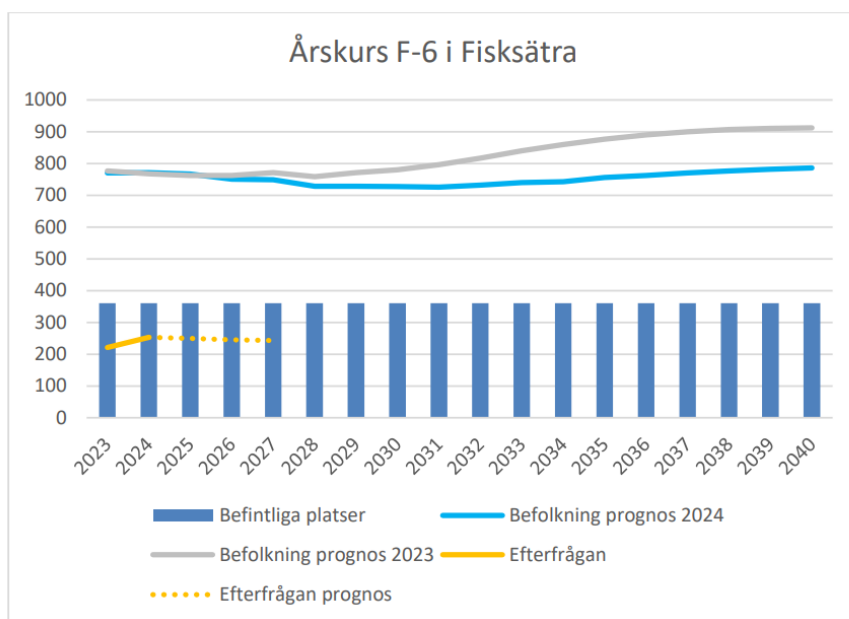
Tabell 13 Folkmängd Fisksätra/Saltsjöbaden, utfall 2023 och prognos 2024–2040, redovisat efter ålder. Antal

Ålder	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
0 år	160	150	160	160	160	170	170	170	170	180	180	180	180	180	180	180	180	180
1–5 år	1 120	1 080	1 070	1 040	1 010	1 030	1 030	1 060	1 060	1 070	1 080	1 080	1 110	1 120	1 120	1 120	1 120	1 110
6–9 år	1 020	1 030	1 010	1 010	1 000	960	970	950	930	940	940	950	960	970	980	990	1 000	1 000
10–12 år	760	740	750	730	750	760	750	740	740	730	730	710	720	720	720	730	740	740
Totalt	810	790	760	760	740	740	730	750	750	750	740	750	740	740	720	730	730	730

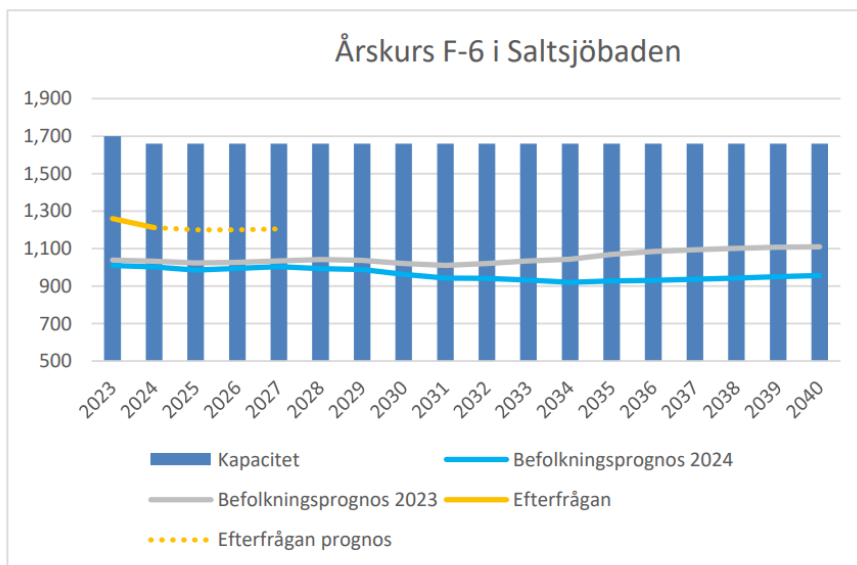
Det är många elever i Fisksätra som väljer att gå i skola i Saltsjöbaden. De flesta elever som väljer skola utanför kommundelen är i mellanstadieålder och de väljer främst skolor

på Sicklaön. Efterfrågan på platser i kommundelen är cirka 300 platser färre jämfört med befolkningen. Den senaste befolkningsprognosen visar att om efterfrågan på skolplatser i kommundelen ligger kvar på samma nivå som idag kommer det att finnas ett överskott på cirka 500 platser fram till 2040. Detta är en stor framtida utmaning för Valfärd skola om inget görs i kommundelens utbud.

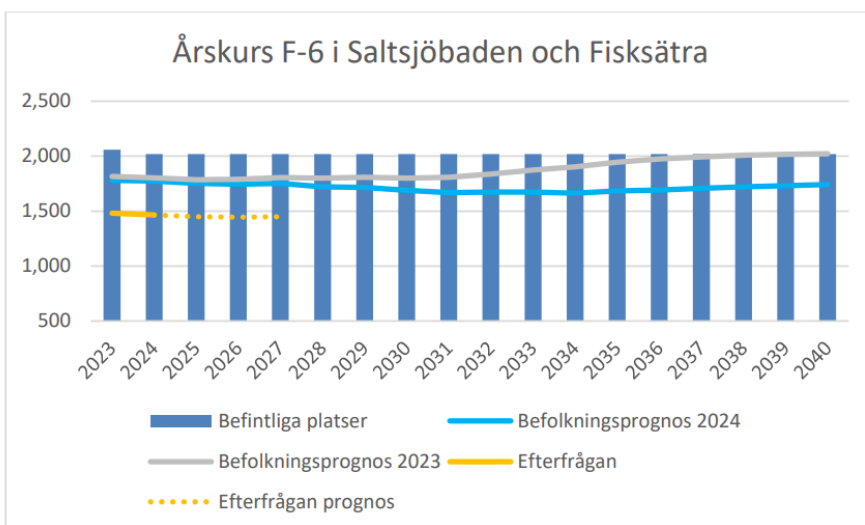
Nedan tabeller från rapport från Utbildningsnämnden, UBN 2024-00177. (Bilaga)

Figur 16 Diagrammet visar hur platstillgången för årskurs F-6 i Fisksätra ser ut i förhållande till befolkningsprognoserna för åren 2023 och 2024. Diagrammet visar också hur många inskrivna elever som funnits under våren 2023 och 2024 samt prognostiserad efterfrågan för nästkommande tre år.

Figur 17 Diagrammet visar hur platstillgången för årskurs F-6 i Saltsjöbaden ser ut i förhållande till befolkningsprognoserna för åren 2023 och 2024. Diagrammet visar också hur många inskrivna elever som funnits under våren 2023 och 2024 samt prognostiserad efterfrågan för nästkommande tre år. Observera att x-axeln är bruten i diagrammet. Observera att x-axeln är bruten i diagrammet.

Figur 15 Diagrammet visar hur platstillgången för årskurs F-6 i Saltsjöbaden och Fisksätra ser ut i förhållande till befolkningsprognoserna för åren 2023 och 2024. Diagrammet visar också hur många inskrivna elever som funnits under våren 2023 och 2024 samt prognostiserad efterfrågan för nästkommande tre år. Observera att x-axeln är bruten i diagrammet.

Lokaler

Igelboda skola är idag lokaliserad i lokaler som ägs av Nacka kommun. Valfärd skola har för avsikt att säga upp lokalerna senast 2025-03-31. Valfärd skola kommer att ha kvar hyreskostnaderna under hela 2025 enligt principerna för uppsägning av lokaler.

Ekonomiska konsekvenser

Igelboda skola har gått med ett negativt resultat under flera år. Valfärd skola ser att det inte är möjligt att ha en ekonomi i balans när man ser till antal elever och hur lokalerna kan utnyttjas.

ÅR	UTFALL
2024	-9 280
2023	-8 032
2022	-6 545
2021	-11 283
2020	-4 273

Valfärd skola ser också att antalet elever har minskat de senaste åren och att prognosen framåt ej pekar på en ökning av antalet barn och elever.

Uppsägningstiden av skolans lokaler kommer att vara 9 månader. Skolledningen säger upp lokalerna enligt kommunen reglemente för uppsägning. Lokalhyran på 3 978 000 kr belastar Igelboda skola och rektorsområdet fram till 2025-12-31. En viss del av kostnaderna kopplade till lokalerna, så som städ, underhåll och avfall, kommer dock att försvinna i samband med att skolan avvecklas. Beräknad kostnad på detta är 680 000 kr.

Valfärd skolas framtida strategiska planering

Som Valfärd skola skriver i sin Affärsplan för 2025 behöver Valfärd skola fortsätta att tillhandahålla skolplatser i takt med att befolkningsmängden förändras. En utmaning är att det fortsatt kommer vara ett lågt barnantal i vissa områden vilket leder till överkapacitet inom olika skolformer. Låga födelsetal är en del av Nackas nya befolkningsprognos, som visar att Nacka ökar betydligt långsammare än vad tidigare prognoser visat.

I dagsläget finns det för många och för stora lokaler i förhållande till antalet barn. Dock krävs ibland stora anpassningar av lokalerna vilket är kostsamt. I närområdet kring Igelboda skola finns det en överkapacitet av skolplatser och detta gör att Valfärd skola nu behöver planera om sin verksamhet.

Valfärd skola ska alltid ha barnens bästa i sikte vid organiseringen av varje enskild enhet såväl som organiseringen av Valfärd skola som helhet. Valfärd skola ska ha en ekonomi i balans och varje enskild enhet behöver ha en långsiktig ekonomisk hållbarhet. Nuvarande lagar och förordningar innebär krav på legitimation för förskollärare och lärare och att exempelvis extra anpassningar och särskilt stöd ska ges skyndsamt för att tillgodose varje barns/elevs behov.

Välfärd skola strävar efter enheter som har en tillräckligt utvecklad organisation för att tillgodose de krav som lagar och förordningar ställer, på exempelvis legitimerade och behöriga förskollärare, och för att tillgodose den kompetens som krävs för att kunna bedriva en verksamhet av hög kvalitet.

Välfärd skola arbetar strategiskt med kapacitetsplaner. I dessa framgår att Välfärd skola har en demografisk verklighet att förhålla sig till och det är av stor vikt att planeringen av förskolor och skolor ligger i fas med denna verklighet. Att ha en ekonomi i balans och samtidigt skapa en organisation som klarar av omställningar är avgörande för framtiden.

Välfärd skolas samlade bedömning

Efter en analys av befolkningsprognosen, efterfrågan på skolans verksamhet, möjligheten till en hög kvalitet, ekonomin samt svårigheterna med att ställa av lokaler, är Välfärd skolas bedömning att det inte är hållbart att driva skolan vidare. Efter en avveckling av Igelboda skola finns det tillräckligt med platser för eleverna i närområdet.

Konsekvensanalyser

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys är framtagen (se bilaga 1). Kortfattat och övergripande kan följande nämnas gällande bedömningarna i barnkonsekvensanalysen.

Ett skolbyte kan på kort sikt innebära en ökad oro inför förändringen och även medföra en bristande kontinuitet i skolgången. Skolledning och medarbetare kommer att göra sitt yttersta för att övergången till ny skola ska ske på bästa möjliga sätt för elever och vårdnadshavare. I bedömningen beaktas att bristerna när det gäller resurser väger tungt i förhållande till framför allt de kortsiktiga negativa konsekvenser som det kan innebära för barn att byta skola. Bedömningen är dock att för att beslutet ska betraktas utgöra ett beslut i linje med barnens bästa behöver kompensatoriska åtgärder vidtas. Det gäller särskilt för de barn som bedöms påverkas mest av beslutet. Ett exempel på kompensatoriska åtgärder är att befintliga elever på Igelboda skola förbereds genom återkommande samtal, tydlig information och regelbundna avstämningar.

Vårdnadshavares perspektiv

Vid en avveckling av skolan behöver föräldrarna till eleverna göra ett val till ny skola. Välfärd skola kommer att erbjuda alla vårdnadshavare stöd i att genomföra sitt byte. Förhoppningen är att föräldrar kommer att uppleva att deras elever erbjuds en fortsatt kvalitativ verksamhet med välutbildade och professionella pedagoger om de väljer att byta till en av Välfärd skolas skolor.

Medarbetarperspektiv

På en skola med för få barn, som på Igelboda skola, blir det snabbt mycket kännbart om en medarbetare är borta. Valfärd skola ser att arbetsmiljön blir sämre för pedagogerna och indirekt påverkas barnen av detta. När medarbetare blir sjuka tas vikarier in vilket påverkar eleverna och kvaliteten på verksamheten.

En skola behöver ha tillräckligt många elever för att ha en ekonomi i balans. Valfärd skola ser att skolor som har tillräckligt många elever har möjlighet till fler kompetenser bland medarbetarna och kan göra organisationsanpassningar som skapar en god och hög kvalitet. Det möjliggör också att medarbetare kan få tid och möjlighet till kompetensutveckling och kollegialt lärande i större utsträckning.

MBL-förhandling har initierats och planeras att slutföras innan sammanträdet i kommunstyrelsen. Fackliga företrädare, huvudman och skolledning kommer att ta fram en gemensam risk- och konsekvensanalys när beslut om avveckling fattas. HR kommer att finnas med under processens gång.

Kommunikation

Kommunikationen med vårdnadshavare, elever och medarbetare inleds samma dag som förslaget om avveckling blir offentligt den 25 mars. Detta gör att vårdnadshavare har ett par månader på sig att fundera kring sin situation och besöka olika skolor. Varje familj kommer att ha möjlighet att träffa skolledning och gå igenom sitt framtida val.

Medarbetare kommer att informeras av skolledning. Alla medarbetare kommer att ha personliga möten med HR-specialist som kommer att gå igenom deras arbetssituation.

Under våren 2025 kommer alla barn och vårdnadshavare att erbjudas besökstillfällen på rektorsområdets skolor.

En strategisk kommunikationsplan är framtagen med aktiviteter, budskap, textunderlag och ansvarsfördelning.

Facklig samverkan

Valfärd skola informerar i enlighet med MBL § 19 alla lokala och centrala fackliga i samband med att tjänsteskrivelsen blir offentlig. Därefter bjuds centralt fackliga in till en förhandling i enlighet med MBL §11 som sker innan kommunstyrelsen fattar beslut i ärendet, Protokollet från MBL-förhandlingen kommer att läggas till ärendet som en bilaga inför kommunstyrelsens sammanträde.

Konsekvenser för barn

Som nämns ovan har en barnkonsekvensanalys genomförts av Valfärd skola, se bilaga. En sammanfattande text gällande elevperspektivet – barnkonsekvensanalys finns att läsa ovan under rubriken med samma namn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 9 december 2024

UBN Behovsprognos för skolplatser i Nacka 2024–2040

Barnkonsekvensanalys

Protokoll MBL §11 (kompletteras med till kommunstyrelsen)

Helena Ekwall
Tillförordnad Produktionsdirektör
Valfärd skola

Britta Wikman
Rektor
Saltsjöbadens rektorsområde